

Epiloogstudie Lerende Evaluatie Regio Deal Noordoost-Fryslân

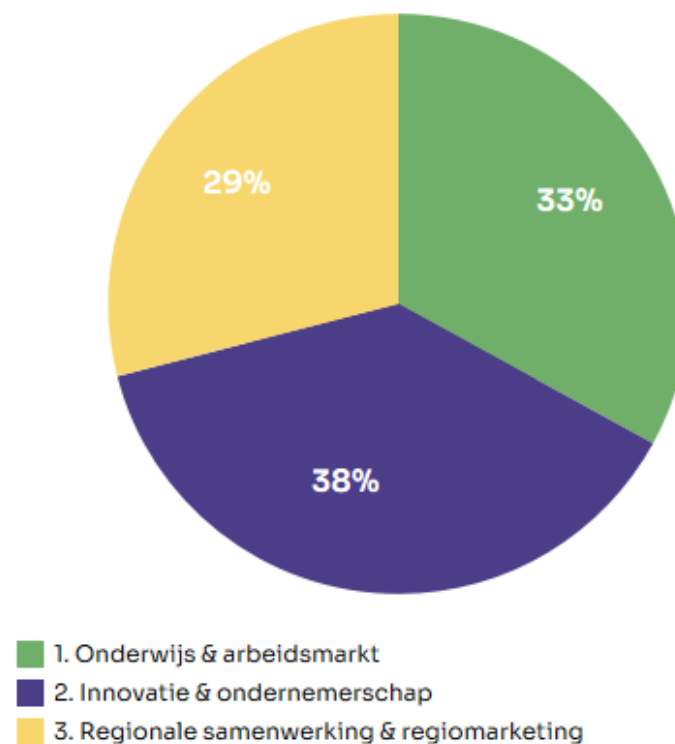
Inleiding

Deze epiloogstudie vormt het slotstuk van de lerende evaluatie die Planbureau Fryslân sinds 2020 uitvoert voor de Versnellingsagenda, het uitvoeringsprogramma van de Regio Deal Noordoost-Fryslân. In de Versnellingsagenda zijn met een totaal investeringspakket van 45 miljoen euro in de periode 2020–2025 meer dan 220 projecten gefinancierd. Het gaat om een breed palet aan initiatieven op de programmalijnen innovatie en ondernemerschap, onderwijs en arbeidsmarkt, en regiomarketing.

Het rapport omvat een overzicht van bestede middelen, een kwantitatieve resultaatmeting aan de hand van de doelstellingen die zijn geformuleerd in het convenant tussen Rijk en regio uit 2017, een duiding van de bredere maatschappelijke resultaten van het programma en een overzicht van de belangrijkste geleerde lessen uit de verschillende verdiepingsstudies van de Versnellingsagenda. Als slot wordt vooruitgeblikt op de toekomst van de regio en de rol die nieuwe programma's daarin kunnen spelen.

Bestede middelen

De Versnellingsagenda heeft tot en met 2025 een totaal van €25.314.624 aan subsidie verleend voor 243 verschillende projecten. Van dit bedrag is tot op heden € 21.157.744 door het subsidiebureau Versnellingsagenda uitbetaald als voorschot en/of vaststelling. Formeel is het programma op 31 december 2025 afgerond. Er zijn nog circa 50 lopende projecten, voor deze projecten wordt de subsidie tot en met medio 2027 vastgesteld.

Figuur 1. Verdeling bestede middelen per programmalijn

Resultaatmeting KPI's

De oorspronkelijke doelstellingen van de Versnellingsagenda waren in 2017 geformuleerd in een tijd die gekenmerkt werd door moeizaam herstel van de economische crisis van 2008, met als prioriteit het verhogen van het aantal arbeidsplaatsen, het BRP, het beroepsniveau en het opleidingsniveau (Rijksoverheid, 2019). In 2021 zijn deze doelstellingen in een herzien programmaplan samengevat tot "het versterken van verdienvermogen, stabilisatie van de werkgelegenheid en de groei van het innovatievermogen". Gedurende de looptijd van de Regio Deal is het denken vanuit brede welvaart steeds meer centraal komen te staan, waarbij de ambitie verschoof naar het versterken van de regionale samenwerking en het creëren van een vliegwieleffect voor innovatieve projecten die aansluiten bij de kracht van de regio (Planbureau Fryslân, 2021a).

De oorspronkelijke macro-economische KPI's vormen de meetlat die de regio met het Rijk is overeengekomen; zij zijn daarmee het vertrekpunt voor de outcome-assessment. Tegelijkertijd kijken we, conform de aanbeveling uit onze proloogstudie naar de Versnellingsagenda (Planbureau Fryslân, 2021b), ook naar de bredere maatschappelijke impact van het programma.

Realisatie indicatoren

In onderstaande tabel zijn per indicator de bijbehorende waarden weergegeven. Voor het invullen van deze indicatoren is gebruikgemaakt van openbare databronnen. In enkele gevallen wijken de gegevens af van de oorspronkelijk geformuleerde indicatoren, omdat de benodigde data niet vindbaar of passend was. Waar dit het geval is, is gekozen voor een zo nauwkeurig mogelijke benadering op basis van beschikbare informatie.

Indicator	Noordoost-Fryslân			Doelstelling
	2015	2020	2025	
BRP	€ 2,3 mrd	€ 2,5 mrd	€ 2,9 mrd*	€ 2,7 mrd
Aantal banen	38.925	40.825	44.995*	30.600 Fte***
Beroepsniveau	Niveau 3: 16% Niveau 4: 19%	Niveau 3: 17% Niveau 4: 20%	Niveau 3: 19% Niveau 4: 27%	Verschil met NL: 5%
Gemiddeld besteedbaar inkomen	€ 25.529	€ 30.631	€ 39.650*	Verschil met NL: €1.500
Schoolverlaters**	Havo: 24% Vwo: 12%	Havo: 27% Vwo: 13%	Havo: 27% Vwo: 10%	Havo + Vwo: 45%
WOZ-waarde	€ 162.765	€ 192.515	€ 303.850	Verschil met NL: ≤20%

Indicator	Nederland			Fryslân		
	2015	2020	2025	2015	2020	2025
BRP	€ 699,2 mrd	€ 759,4 mrd	€ 861,4* mrd	€ 19,0 mrd	€ 20,7 mrd	€ 23,1 mrd*
Aantal banen	8.261.060	9.004.780	9.819.530*	285.915	306.260	335.710*
Beroepsniveau	Niveau 3: 16% Niveau 4: 29%	Niveau 3: 17% Niveau 4: 32%	Niveau 3: 18% Niveau 4: 38%	Niveau 3: 16% Niveau 4: 21%	Niveau 3: 17% Niveau 4: 22%	Niveau 3: 19% Niveau 4: 30%
Gemiddeld besteedbaar inkomen	€ 28.700	€ 34.500	€ 45.300*	€ 26.200	€ 31.300	€ 40.500*
Schoolverlaters**	Havo: 25% Vwo: 19%	Havo: 28% Vwo: 20%	Havo: 27% Vwo: 20%	Havo: 24% Vwo: 14%	Havo: 27% Vwo: 16%	Havo: 26% Vwo: 15%
WOZ-waarde	€ 206.000	€ 271.000	€ 398.000	€ 163.000	€ 202.000	€ 304.000

* Deze gegevens hebben betrekking op het jaar 2024 en vormen (ten tijde van dit onderzoek) de meest recente beschikbare data.

** Gegevens over het aantal gediplomeerden worden per schooljaar weergegeven. In deze tabel zijn de schooljaren 2014–2015, 2019–2020 en 2023–2024 opgenomen.

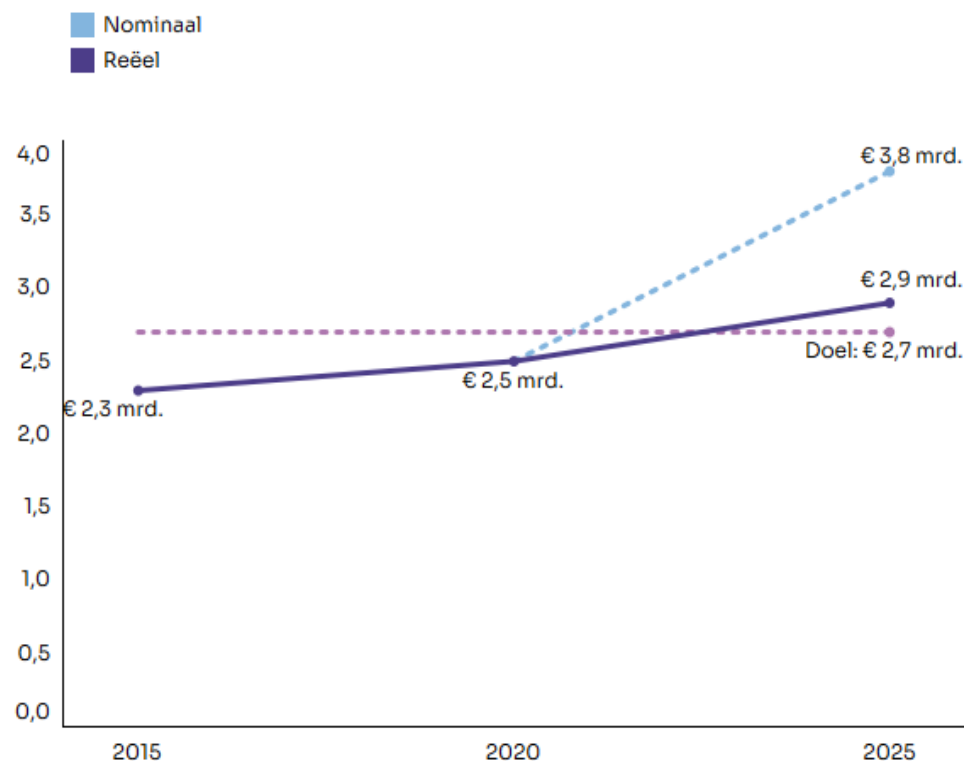
*** De oorspronkelijke KPI was geformuleerd als stabilisering van het aantal Fte in de regio. Deze data zijn echter niet beschikbaar, daarom is hier het aantal banen opgenomen. Er is echter geen sprake van stabilisering.

Bruto regionaal product

De eerste en overkoepelende doelstelling van de Regiodeal Noordoost-Fryslân was een toename van 400 miljoen op het Bruto Regionaal Product (BRP): het eindresultaat van de productieve activiteiten in de regio. Planbureau Fryslân heeft het CBS verzocht om het BRP van de regio Noordoost-Fryslân te berekenen op basis van de productiecijfers van de COROP-regio Noord-Friesland (CBS, 2026b). Dat maatwerkverzoek was nodig omdat van de samenstellende gemeenten in de regio Noordoost-Fryslân niet standaard regionale kerncijfers van dit type worden bijgehouden.

Het BRP van de regio heeft een grillig verloop gekend dat gekenmerkt werd door een krimpende economie in de periode van de corona-epidemie en een herstel en stabilisatie in de periode erna. In absolute termen nam het BRP van de regio toe van 2,3 miljard in 2015 naar 3,8 miljard in 2024. Die groei moet echter gecorrigeerd worden voor inflatie aan de hand van de Consumenten Prijs Index (CPI) van het CBS (2026c). De reële BRP-cijfers voor de regio die zo berekend kunnen worden zijn hierboven opgenomen in de tabel en laten de gewenste groei van 400 miljoen zien. De groei van het BRP tussen 2015 en 2024 ligt daarmee op ongeveer hetzelfde niveau als die van de provincie als geheel en het Nederlandse BBP.

Bron: CBS

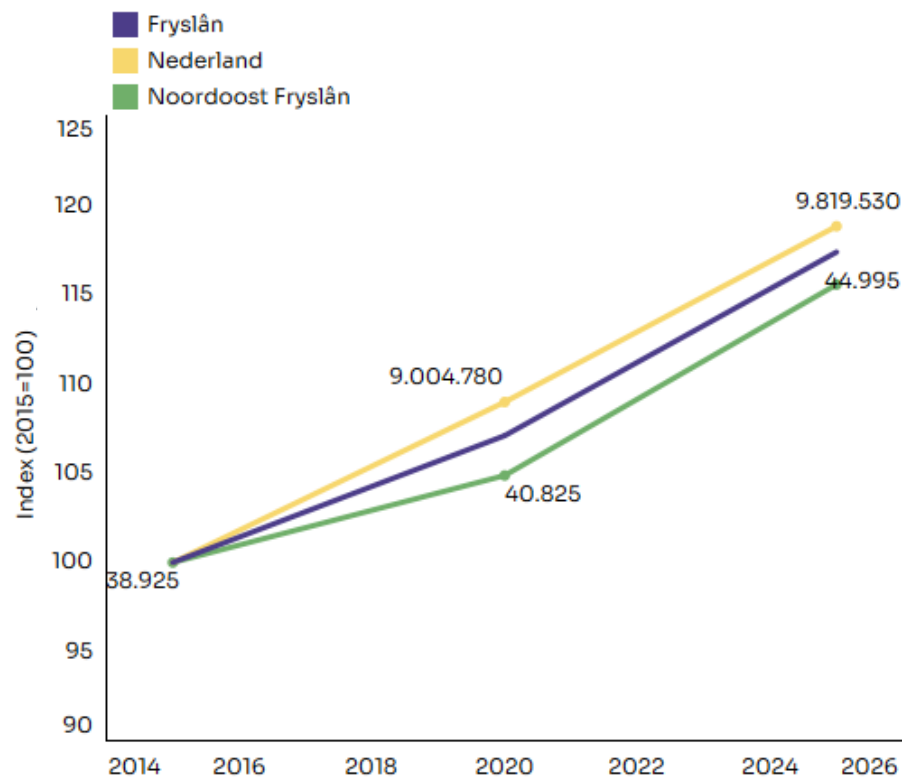

Figuur 2. Bruto regionaal product Noordoost-Fryslân (2015-2025)

Aantal banen

De Versnellingsagenda richt zich met programmaliijn I op het versterken van arbeidsmobiliteit en het onderwijs in de regio. Bij de formulering van de oorspronkelijke KPI's was het uitgangspunt het stabiliseren van het aantal banen in de regio. In 2015 telde de regio Noordoost-Fryslân 38.925 banen. In de periode 2015–2024 is dit aantal gestegen naar 44.995 banen, een toename van circa 16 procent. Op provinciaal en landelijk niveau is in dezelfde periode eveneens sprake van groei, respectievelijk 17 procent en 19 procent. In dezelfde periode is binnen de regio de netto arbeidsparticipatie gestegen en het werkloosheidspercentage gedaald. Ook deze ontwikkelingen sluiten aan bij de landelijke trends. Er is hiermee geen sprake van een stabilisatie, maar de regio beweegt zich mee met de landelijke conjunctuur en ziet een positieve ontwikkeling in werkgelegenheid en arbeidsparticipatie.

Bronnen: Provincie Fryslân, CBS

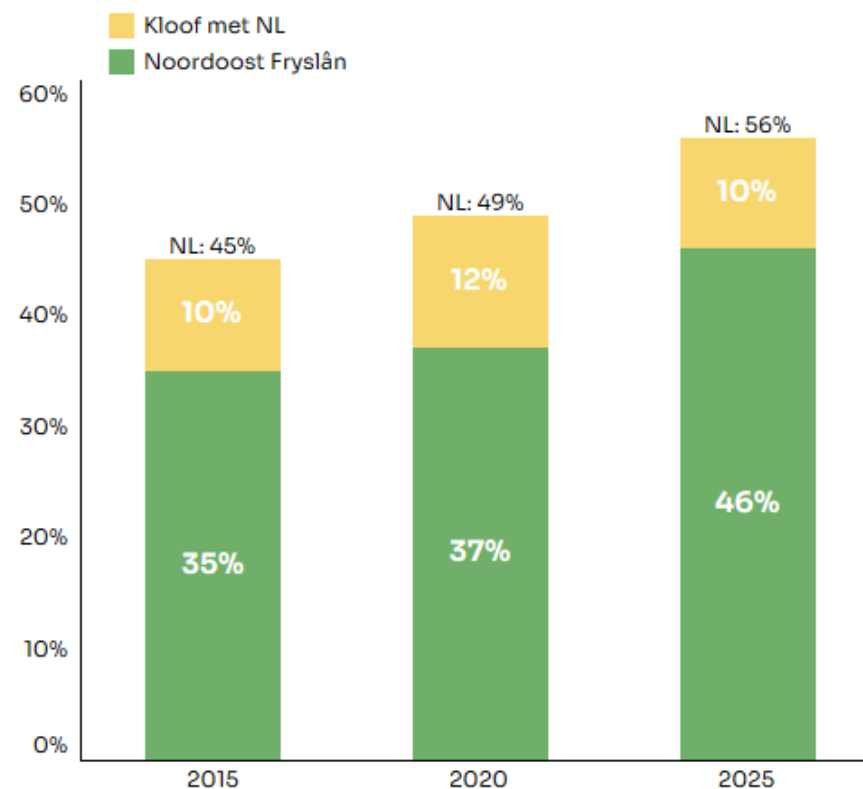

Figuur 3. Aantal banen Noordoost-Fryslân

Beroepsniveau

In het kader van arbeidsmobiliteit en onderwijs stelde de Versnellingsagenda zich ten doel het aandeel werknemers met een baan op beroepsniveau 3 en 4 te vergroten. Voor deze beroepsniveaus moeten werknemers in staat zijn complexe tot zeer complexe taken uit te voeren en is een middelbaar of hoger onderwijsniveau vereist. Het voornemen was om het verschil met het landelijke gemiddelde te verkleinen tot 5 procentpunt. In 2015 had in de regio 16 procent van de beroepsbevolking een baan op beroepsniveau 3 en 19 procent op beroepsniveau 4, samen 35 procent. Landelijk lag dit aandeel op 45 procent; een verschil van 10 procentpunt. In 2020 is zowel landelijk als regionaal sprake van een stijging van het aandeel werknemers op beroepsniveau 3 en 4. Deze stijgende lijn zet zich voort in de periode 2020–2025. Het verschil met het landelijke aandeel is echter niet afgenomen; in 2025 bedraagt dit nog steeds 10 procentpunt.

Bron: CBS Statline (bewerkt door Planbureau Fryslân)

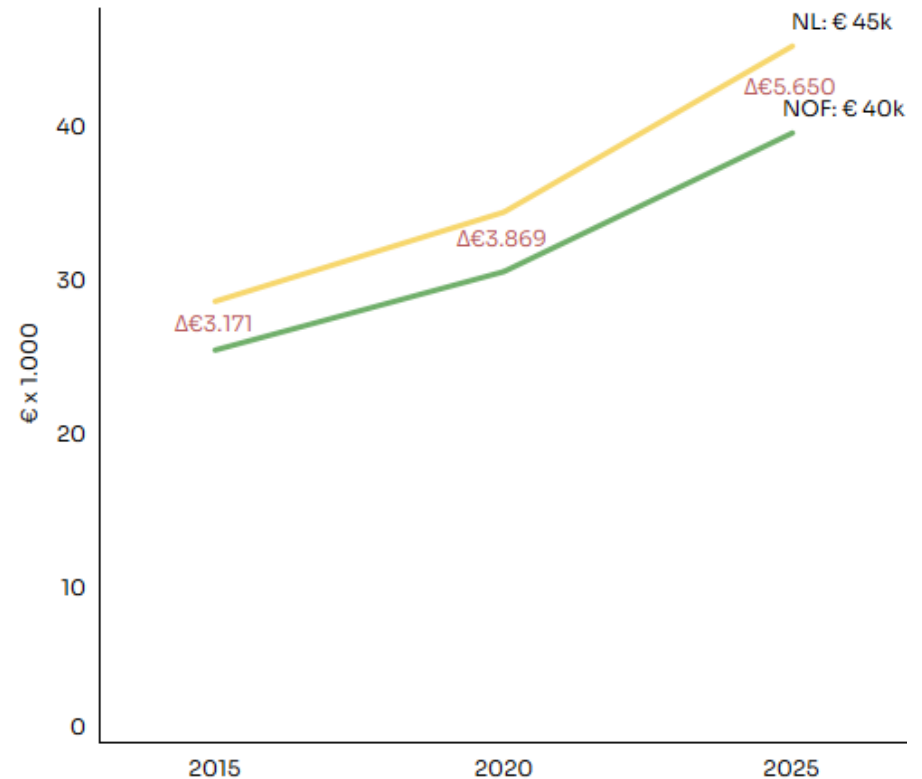

Figuur 4. Aandeel werknemers op beroepsniveau 3 & 4 Noordoost-Fryslân

Gemiddeld besteedbaar inkomen van personen

Het gemiddeld gestandaardiseerde besteedbare inkomen van inwoners in de regio Noordoost-Fryslân bedroeg in 2015 € 25.529. Het landelijke gemiddelde lag 12 procent hoger, met een verschil van € 3.171. De Regio Deal had als doel gesteld dit inkomensverschil te verkleinen tot €1.500, om zo de regio dichterbij het Nederlandse niveau te brengen. Op basis van de meest recente cijfers over 2024 blijkt dat deze streefwaarde niet is gerealiseerd. Hoewel het absolute verschil met het landelijke gemiddelde onvoldoende is afgenomen, volgt de procentuele groei van het besteedbare inkomen in Noordoost-Fryslân wel een vergelijkbare trend als die van Nederland en de provincie Fryslân. Dit betekent dat de regio economisch meegroeit met de landelijke ontwikkeling, maar dat de oorspronkelijke ambitie om het inkomensgat substantieel te verkleinen nog niet is behaald.

Bron: CBS Statline (bewerkt door Planbureau Fryslân).

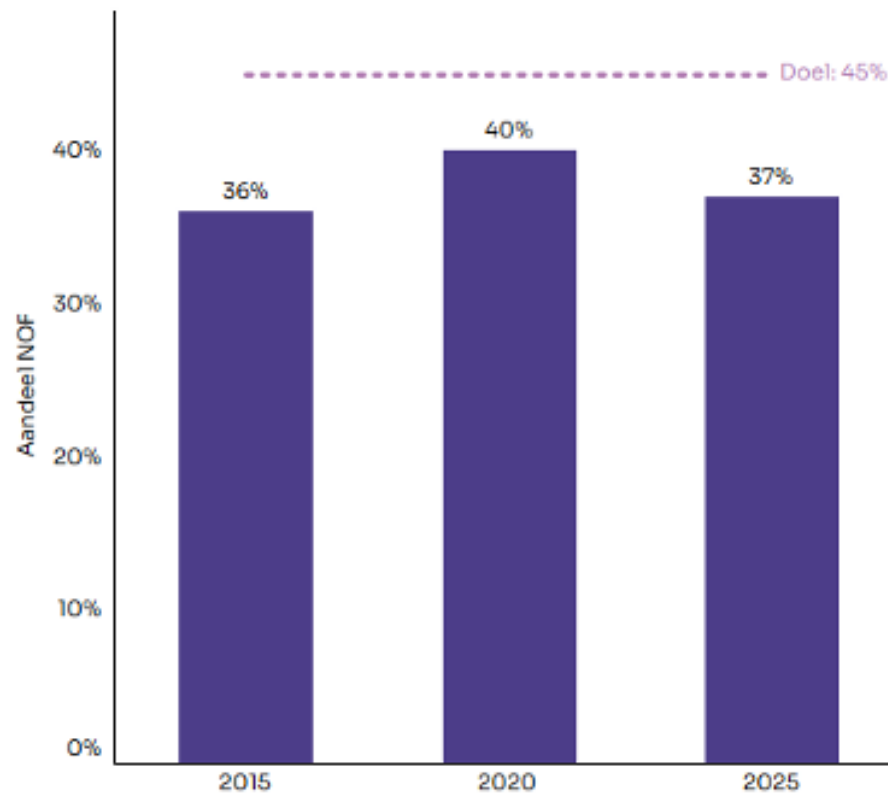

Figuur 5. Gestandaardiseerd besteedbaar inkomen Noordoost-Fryslân

Gediplomeerden Havo en Vwo

Verschillende gesubsidieerde projecten binnen de Regio Deal richtten zich op het versterken van het onderwijs. Vanuit de Versnellingsagenda was de ambitie om het aandeel leerlingen dat het voortgezet onderwijs verlaat met een havo- of vwo-diploma te verhogen naar 45 procent. In het schooljaar 2014–2015 had 36 procent van de gediplomeerden in de regio Noordoost-Fryslân in het voortgezet onderwijs een havo- of vwo-diploma. In 2019–2020 steeg dit aandeel naar 40 procent. In het schooljaar 2023–2024 ligt het aandeel echter weer lager, namelijk op 37 procent. De streefwaarde van 45 procent is daarmee niet gerealiseerd. Op provinciaal niveau is een vergelijkbare ontwikkeling zichtbaar, met schommelingen in het aandeel havo- en vwo-gediplomeerden.

Bron: CBS

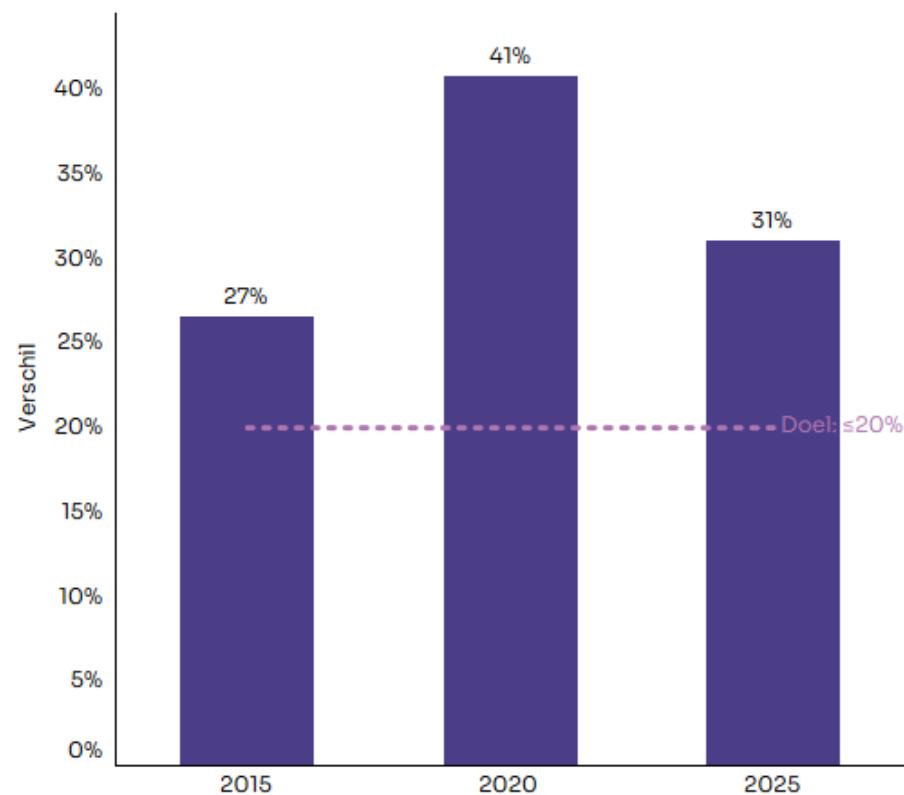

Figuur 6. Gediplomeerden Havo & Vwo Noordoost-Fryslân

Gemiddelde WOZ-waarde

Binnen het thema Wonen was de ambitie geformuleerd om de gemiddelde WOZ-waarde van woningen in de regio Noordoost-Fryslân dichterbij het landelijke gemiddelde te brengen. Concreet is daarbij als doel gesteld dat het verschil met het Nederlandse gemiddelde maximaal 20 procent mag bedragen. In 2015 week de gemiddelde WOZ-waarde in de regio circa 26 procent af van het landelijke gemiddelde. De meest recente cijfers uit 2025 laten zien dat de ambitie om dit percentage te verlagen niet is gerealiseerd. Het verschil tussen de gemiddelde WOZ-waarde in Noordoost-Fryslân en die van Nederland is toegenomen tot 31 procent. Dit duidt erop dat de woningmarktontwikkeling in de regio niet gelijkloopt met de landelijke dynamiek.

Bron: CBS Statline (bewerkt door Planbureau Fryslân).

Figuur 7. Gemiddelde WOZ-waarde Noordoost-Fryslân

De maatschappelijke impact van de Versnellingsagenda

De output en energie die met de Versnellingsagenda zijn gegenereerd, garanderen nog geen verbetering van de brede welvaart. De Regio Deal, en de daarbij behorende gelden en governance, zijn in essentie tijdelijk: het staat de regio in staat te experimenteren, maar brengt op zichzelf geen langdurige verandering met zich mee.

Dat maakt dat de subsidie voornamelijk is ingezet om de potentie die al in de regio leefde te verzilveren. Een vliegwieleffect is daarmee mogelijk ingezet, maar de omstandigheden om de mogelijke versnelling vast te houden ontbreken. De contacten die in en rondom de projecten tussen mensen uit verschillende sectoren zijn gegroeid, zijn een belangrijke borgingsplek voor opgedane kennis. Formele structuren die de kennisuitwisseling en regionale samenwerking garanderen zijn echter niet opgebouwd. QOP heeft cross-sectorale verbindingen aangemoedigd en aan de voorkant gefaciliteerd, maar daarmee zijn ze nog geen vanzelfsprekendheid geworden.

Twee opvolgprogramma's bieden potentie voor het bestendigen van het potentiële vliegwieleffect en de cross-sectorale verbanden. Het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR), dat in april 2025 officieel van start ging, richt zich de komende twintig jaar op het structureel versterken van de leefbaarheid en brede welvaart in elf regio's aan de randen van Nederland. Het NPVR onderscheidt zich van de Regio Deals door zijn langjarige karakter en de nadruk op structurele aanpak van ongewenste regionale verschillen. Voor de regio Noard-Fryslân – die naast de gemeenten van de Versnellingsagenda ook Harlingen, Waadhoeke en het platteland van de gemeente Leeuwarden omvat – biedt het NPVR de kans om de samenwerkingsinfrastructuur van de Versnellingsagenda een duurzame basis te geven.

Naast het NPVR vindt de Versnellingsagenda een directe opvolger in Regio Deal Noordoost-Fryslân II, die op 19 november 2025 is ondertekend met een investering van 36 miljoen. Met programmalijnen op het gebied van wonen, mobiliteit, ondernemerschap en regionale samenwerking worden de projecten voor deze deal vanuit de deelnemende gemeenten gecoördineerd. Op deze manier kan de deal projecten bundelen die op korte termijn bijdragen aan specifieke brede welvaartsdoelen.

Lessen uit vijf jaar Versnellingsagenda

De monitoring van de Versnellingsagenda door Planbureau Fryslân bestond uit jaarlijkse Brede Welvaartscans van de regio, een proloogstudie (2021b), drie verdiepingsstudies naar de afzonderlijke programmalijnen (2022, 2023, 2025) en deze epiloogstudie. In dit traject zijn gaandeweg leerpunten geformuleerd waarop de regio het programma heeft kunnen bijsturen. De drie centrale lessen die hieronder zijn uitgewerkt gelden voor de Versnellingsagenda als geheel en zijn afgeleid uit onze vijfjarige betrokkenheid bij de Regio Deal.

1) Brede Welvaart vereist andere manieren van denken en werken

De oorspronkelijke doelen van de Versnellingsagenda waren gericht op het versterken van de economie van Noordoost-Fryslân, met KPI's zoals het verhogen van het Bruto Regionale Product en de WOZ-waarde. In de loop van het programma is gekozen voor een brede welvaartaanpak. Er bestond echter een spanningsveld tussen deze oorspronkelijke KPI's en het brede welvaartsperspectief, omdat er nog geleerd moest worden hoe het denken en werken vanuit brede welvaart in zijn werk gaat en het Rijk gebaat was bij verantwoording van de bestede middelen (Planbureau Fryslân, 2021b).

De regio heeft bijvoorbeeld geleerd de doelstellingen van de programmalijnen actief aan te laten sluiten bij de sociaaleconomische context van de regio, in plaats van vol in te zetten op het verhogen van meer traditionele indicatoren zoals het BRP en het opleidingsniveau. Hierbij is ingezet op de sterke sectoren van de regio, zoals de bouw, metaalindustrie en landbouw.

Oorspronkelijk was het verhogen van het opleidingsniveau een expliciete doelstelling. Gaandeweg is de regio tot het inzicht gekomen dat dit doel onvoldoende aansloot bij de specifieke arbeidsmarktbehoeften van de sterke sectoren in de regio — bouw, metaalindustrie en landbouw — die in de eerste plaats behoefte hebben aan goed opgeleide vakmensen op mbo-niveau (NNBW, pagina 83). De ambitie is daarom bijgesteld naar een betere aansluiting tussen onderwijs en de regionale arbeidsmarkt, in plaats van een verhoging van het aandeel hoger opgeleiden als zodanig.

In de looptijd van de Versnellingsagenda heeft brede welvaart een prominente positie gekregen in de beleids- en bestuurstaal van Fryslân. Deze aanpak is dan ook terug te vinden in het convenant van Regio Deal II.

2) Investing in samenwerken

Een triple helix-samenwerkingsstructuur vereist voortdurende investering in procesbegeleiding, om zo de logica's van verschillende leefwerelden op elkaar af te stemmen en verwachtingen helder te houden.

De ondersteuning vanuit Qop was primair gericht op de voorfase: het begeleiden van initiatiefnemers naar een subsidieaanvraag. Gedurende de uitvoering van projecten was deze begeleiding minder intensief gestructureerd, waardoor de verbinding tussen afzonderlijke projecten en de bredere programmadoelen niet altijd geborgd werd. Dit is geen verwijt aan Qop — de organisatie heeft juist veel geïnvesteerd in netwerkvorming en kennisdeling — maar een blijvend aandachtspunt dat bij een volgend programma bewuster kan worden ingericht.

De Versnellingsagenda en Qop waren in grote mate afhankelijk van initiatieven vanuit de samenleving, waardoor het risico bestond dat geormerkte gelden niet benut zouden worden. De subsidieregeling werd door de gebruikers ervaren als een ontoegankelijk en niet toepasbaar obstakel. Dit leerpunt is benoemd in de proloogstudie uit 2021, en kwam wederom sterk naar voren in de verdiepende studie uit 2024 naar regiomarketing.

3) Vele projecten maken nog geen programma

De in 2017 afgesproken doelinstellingen komen niet altijd overeen met hoe de aanjagers van bottom-up initiatieven de doelstellingen zien. Hieruit volgt het gevaar dat verschillende betrokkenen verschillende doelen gaan nastreven. Projectteams zijn veelal gefocust geweest op het verwezenlijken van hun projectdoelen. De koppeling en samenhang tussen projecten is mede vanwege de bottom-up insteek een voortdurende uitdaging gebleven, die in de Versnellingsagenda niet structureel is opgelost.

De bottom-up aanpak heeft een rijke en gevarieerde projectenportefeuille opgeleverd, met aantoonbare resultaten op het vlak van innovatie, kennisdeling en arbeidsmarkttoeleiding. Tegelijkertijd is de vertaalslag van

projectresultaten naar de outcome-doelen van het programma als geheel onvoldoende tot stand gekomen. Een sterker programmaontwerp — met van tevoren gecoördineerde verbindingen tussen projecten en expliciete bijdragelogica naar programma-uitkomsten — had deze koppeling kunnen versterken.

In de outputquilt van Qop zijn data opgenomen over de intenties en resultaten van afzonderlijke projecten, maar de bijdrage van deze projecten aan de algehele brede welvaart van de regio blijft daarin onderbelicht (Planbureau Fryslân, 2025). Dit weerspiegelt een bredere uitdaging van de Versnellingsagenda: een programma dat rijk is aan projecten, maar waarbij de verbinding tussen projectresultaten en programmadoelen structureel meer aandacht had verdiend.

Vooruitblik

Vijf jaar Versnellingsagenda heeft de regio Noordoost-Fryslân meer opgeleverd dan de KPI's laten zien: netwerken, kennis, veerkracht en een gedeelde bestuurstaal rondom brede welvaart zijn allemaal concrete resultaten die niet te vangen zijn in cijfers. Tegelijkertijd laten de drie bovenstaande lessen zien dat de programmastructuur niet altijd in staat was om de beschikbare energie om te zetten in aantoonbare bijdragen aan de outcome-doelen. Dat is geen uniek Fries vraagstuk (Kohlmann, 2026). Het is een herkenbaar patroon in participatief regionaal beleid, en juist daarom biedt de epiloog van de Versnellingsagenda een waardevolle spiegel voor de programma's die volgen.

De tweeopvolgers van de Versnellingsagenda — NPVR Noard-Fryslân en de Regio Deal Noordoost-Fryslân II — bieden de regio de kans om die lessen daadwerkelijk te benutten. Het NPVR onderscheidt zich door zijn langjarige karakter en de nadruk op structurele in plaats van incidentele samenwerking. Waar de Regio Deals een bewust experimenteel karakter hadden, verwacht het NPVR van regio's dat zij een plan voor de regio opstellen met een uitvoeringsagenda die elke vier jaar wordt geactualiseerd. Dat vraagt om precies de bestuurlijke en programmatische capaciteit die de Versnellingsagenda heeft helpen opbouwen. Daarbij zou het helpen als de regio deze capaciteit actief weet te borgen, ook na afloop van de projectfinanciering.

Verantwoording

Deze epiloogstudie is primair een synthesedocument van vijf jaren aan onderzoek. Het kwantitatieve deel berust op openbare databronnen (CBS Statline, LISA werkgelegenheidsregister), waar nodig bewerkt door Planbureau Fryslân. Macro-economische indicatoren worden door een veelheid aan factoren beïnvloed die de invloed van de Versnellingsagenda overstijgen; causale attributie is op basis van deze data niet mogelijk.

De kwalitatieve bevindingen — de duiding van maatschappelijke impact en de drie centrale lessen — zijn niet gebaseerd op nieuw empirisch onderzoek, maar op een cumulatief interpretatief proces. Zij vatten de patronen samen die over vijf jaar lerende evaluatie terugkerend naar voren kwamen: in de proloogstudie (2021), drie verdiepingsstudies (2022, 2023, 2025), jaarlijkse brede welvaartscans en doorlopende interactie met stakeholders en de begeleidingscommissie. Hierbij is de leercyclusbenadering van Planbureau Fryslân gevolgd, waarbij bevindingen zijn teruggekoppeld aan de regio en gaandeweg aanleiding gaven tot bijsturing van het programma.

Bronnen en literatuur

Algemene Rekenkamer (2024). *Verantwoordingsonderzoek: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII)*.

CBS. (2024). *Regionale Monitor Brede Welvaart 2023: Thema*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/regionale-monitor-brede-welvaart/thema>

CBS (2025a). *Statline: Arbeidsdeelname; regionale indeling 2025*.
<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/86271NED/table?ts=1772725626884>

CBS (2025b). *Statline: Gediplomeerden; onderwijssoort, woonregio*.
<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/85702NED/table?ts=1736523309947>

CBS (2025c). *Statline: Inkomen van personen; persoonskenmerken, regio (indeling 2025)*.
<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/86162NED/table?dl=D180C>

CBS (2026a). *Statline: Regionale kerncijfers Nederland*.
<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/70072ned/table?dl=D180D>

CBS (2026b). *Bruto Regionaal Product Noordoost en Noordwest Friesland, 2020-2024*.
<https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2026/11/bruto-regionaal-product-noordoost-en-noordwest-friesland-2020-2024>

CBS (2026c). *Consumentenprijzen; Prijsindex 2015=100, 1996-2025*.
<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/83131NED/table>

Kohlmann, Ralph (2026). "Tussenbalans Regio Deals: van projectenmachine naar blijvende publieke waarde," *Gebiedsontwikkeling.nu*.

Nationaal Netwerk Brede Welvaart (2025). *Van meer waarde: brede welvaart in de beleidspraktijk*.

Provincie Fryslân. (2025). *LISA werkgelegenheidsregister*.

Planbureau Fryslân (2021a). *Regionale Monitor Brede Welvaart Noordoost-Fryslân*.

Planbureau Fryslân (2021b). *Proloogstudie Monitoring Regiodeal Noordoost-Fryslân*.

Planbureau Fryslân (2022). *Lerend evalueren van de Versnellingsagenda Noordoost Fryslân. Een monitoringskader en een eerste proeve*.

Planbureau Fryslân (2023). *Bouwen aan een lerende regio: Tweede verdiepingsstudie Versnellingsagenda Noordoost Fryslân*. <https://planbureau.frl/publicaties/tweede-verdiepingsstudie-versnellingsagenda-noordoost-fryslan/>

Planbureau Fryslân (2024). *Lerend Evalueren: Wat is het?* <https://planbureau.frl/nieuws/lerend-evalueren-wat-is-het/>

Planbureau Fryslân (2025). *Op weg naar waardevolle regiomarketing: Derde verdiepingsstudie Versnellingsagenda Noordoost Fryslân*. <https://planbureau.frl/publicaties/verdiepingsstudie-versnellingsagenda-noordoost-fryslan-regiomarketing/>

Qop. *Qop – koppelt kansen in Noordoost-Fryslân*. Magazine 2025. https://qop.nl/wp-content/uploads/2025/06/Magazine_2025_Website.pdf

Rijksoverheid (2019). *Regiodeal Noordoost Fryslân en Holwerd Zee*. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/09/12/regio-deal-noordoost-fryslan-en-holwerd-aan-zee>

Colofon

'Epiïoogstudie Lerende Evaluatie Regio Deal Noordoost-Fryslân' is een uitgave van Planbureau Fryslân, juni 2026'.

Deze verdiepingsstudie is mede op verzoek van de regio Noordoost-Fryslân opgenomen in de onafhankelijk opgestelde onderzoeksagenda van Planbureau Fryslân.

Auteurs

Maaïke Bonnema, Joas de Jong en Wouter Marchand

Met medewerking van

Bernard Boorsma en Tonny Huisink

Deze lerende evaluatie is begeleid door een begeleidingscommissie bestaande uit

Harjan Bruining

Marjan van der Feen

Michiel Herweijer

Jouke Spoelstra

Corry Vlasma

Jacco Wiffers

Planbureau Fryslân
Prins Hendrikstraat 8
8911 BK Leeuwarden

(058) 234 85 00
info@planbureau.frl
www.planbureau.frl

Planbureau Fryslân wordt gesubsidieerd door de provincie Fryslân.

© Planbureau Fryslân, 2026. Verveelvoudigen is toegestaan, mits Planbureau Fryslân als bron wordt vermeld.